Ч. 35 Недѣля 14 (26) лютого 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Рада державна.

Въ доповненю справозданя зъ четвергового засѣданя палаты пословъ, додаемо ще:

По ухваленю етату міністерства скарбу, приступила Палата до нарадъ надъ предложенемъ провізоріѣ буджетовои до конця марта с. р. — Пос. Лаґіня жалувавъ ся на занедбуване матеріяльныхъ интересôвъ побережа и на тягары податковѣ та заявивъ, що змушеный голосувати противъ предложеня. — Пос. Вашатый порушивъ бувъ знову справу Козарищука, а вôдтакъ обговорювавъ проґраму правительства. Пôдчасъ его бесѣды кричали Молодочехи: ґр. Таффе хотѣвъ зъ разу стояти понадъ партіями, а дôставъ ся пôдъ ярмо Пленера.

На засѣданю Палаты пословъ дня 24 с. м. вела ся дальша дискусія надъ продовженемъ провізоріѣ буджетовои до дня 31 марця. Въ тôй дискусіи п. Кайцль зазначивъ, що споры народнѣ були бы полагодженѣ, коли бы кождый языкъ мавъ рôвноуправнене. Критикувавъ скорочене поступоване при ухвалюваню буджету и пытавъ ся Міністра справедливости, чи то правда, що при найвысшôмъ трибуналѣ противъ патенту цѣсарского зъ р. 1850 замѣсть печатки зъ латиньскою написею уживае ся печатки нѣмецкои. Бесѣдникъ покликавъ ся на законъ о народностяхъ зъ часôвъ еры Гогенварта и вôдперъ закидъ зробленый молодоческому сторонництву, що оно настроене противъ Австріи. Вôдтакъ заявляе, що голосувати-ме противъ провізоріѣ. (*Оплески на лавахъ молодоческихъ*).

П. Романчукъ нарѣкавъ на спôзнене розправъ надъ буджетомъ. Згодивъ ся зъ уступомъ правительственнои проґрамы, де мова о народностяхъ. Заява проґрамы о охоронѣ слабшихъ клясъ суспôльныхъ обнимае велику и гôдну задачу. Бесѣдникъ просивъ о зарядженє способôвъ для охороны рускихъ селянъ.

Вôдтакъ забравъ голосъ п. Ґреґръ. Назвавъ проґраму правительственну политичною комедіею, котра мае на цѣли утворене т. зв. спôльнои проґрамы. Монархія австрійска буде мусѣла вернути до федералізму. Вôдсуване великихъ політичнихъ квестій прошивить ся природному ходови справы; передовсѣмъ квестію ческу мае ся поминути мовчки. Послы галицки и лѣвиця вже такъ сыти, що можуть якійсь часъ ждати и травити ся, що дôстали. Словенцѣ и клерикальнѣ мали бы ще богато говорити о заспокоеню своихъ бажань. Сторонництву бесѣдника проґрамы не предложено, бо правительство здогадувалось, що Молодочехи не зречуть ся нѣколи своихъ засадъ и не згодять ся на політику мовчаня. Не лише народъ ческій, але и Дальматинцѣ, Словенцѣ, а навѣть Поляки, яко здецидованѣ автономісты, нерадѣ теперѣшному устроеви державы. Вôдтакъ говоривъ бесѣдникъ о ческо-нѣмецкôй угодѣ, котра не може бути принята, бо змагае до усуненя права державного и до пригнетеня ческои народности. Угода можлива лише на пôдставѣ рôвноуправненя обохъ племенъ. Бесѣдникъ каже, що тридержавный союзъ есть перепоною до переведеня федералістичного устрою державы, и кончить свою промову заявою, що сторонництво его не ослабне нѣколи въ борбѣ о свободу и независимôсть своеѣ вôтчины. (*Оплески на лавахъ молодоческихъ*).

Еміґрація селянъ до Россіи.

Въ тôй справѣ, такъ важнôй для нашого краю, котрою цѣлый загалъ нашь такъ живо интересуе ся, одержуемо нинѣ автентичнѣ а дуже важнѣ вѣсти и ихъ подаемо нашимъ читателямъ.

Наше правительство спытало у россійского правительства, чи справдѣ думае давати ґрунты прихожимъ селянамъ; отже россійске правительство сказало рѣшучо, що нѣякого ґрунту не дае еміґрантамъ, противно наказало своимъ урядамъ граничнымъ, не пускати выходцѣвъ до Россіи. Лише тыхъ селянъ казало пускати, що приходять до Россіи на зарôбки, але мають законнѣ пашпорты.

Россійскѣ уряды граничнѣ и консуляты россійскѣ въ Бродахъ и Черновцяхъ дôстали наказъ всѣмъ тымъ, котри̂ до нихъ зголосять ся въ справѣ еміґраціѣ, сказати, що въ Россіи не дôстануть жадного ґрунту.

Правительство россійске постановило справдѣ выконати свое рѣшене; доказъ на се такій: Після зовсѣмъ певныхъ вѣстей зъ Буковины, а именно зъ Кôцманя, границя россійска тамъ уже замкнена, а власти на границы завертають назадъ всѣхъ тыхъ, що хотять ити до Россіи. Крôмъ того фактомъ есть, що капітанъ россій-

7)

ИВАСЬ.

ОПОВѢДАНЄ ЗЪ ЖИТЯ ГАЛИЦКИХЪ СЕЛЯНЪ.

Зъ польского. — Волод. Загурского.

(Дальше).

VI.

Почавъ теперь Гнатъ мышкувати коло хаты старого Матвѣя. Чи выйде Софійка по воду до керницѣ, чи выбѣжить въ садъ або на огородъ, все зустрѣчае его на дорозѣ. Помагае ѣй буцѣмъ набрати водицѣ въ коновку. Гарна помôчь! Що зачерне, то знову й выливае отъ, щобъ балакати довше! А регоче ся, а приповѣдае, що дѣвчина и не зогляне ся, якъ мине ѣй одна година, якъ мине ѣй друга!

Выйде бувало робити що небудь коло грядокъ на огородѣ, вôнъ вже и вродить ся за плотомъ, кличе еѣ на розмову. И жартують собѣ черезъ плôтъ; она на огородѣ, вôнъ за плотомъ, за ровомъ, на улици. Буває, она каже ему: Иди вже, Гнате! Не спиняй, дай робити! — А сама и крокомъ не вôдступить вôдъ плота, лишь смѣе ся и нарѣкае. Колибъ такъ направду забравъ ся, кликалабъ за нимъ!

Мало по малу внадивъ ся Гнатъ и на обôйсте. По що имъ стерегтись, коли ихъ не стереже нѣхто? Старый Матвѣй не бачить, що творить ся на его очехъ, — а Ивась куе въ кузни зелѣзо, про Божій свѣтъ не знае.

Вôджила въ Софійцѣ давна Софійка зъ часôвъ першого побуту Гната въ Заболотцяхъ. Теперь не пôде вже красти яблука до двôрского саду, але тажь самѣ въ неи для Гната похвалы, та сама жажда утѣхи, та сама жадоба пригодъ, та сама шалена пристрасть. Отъ и направду залюбила ся въ Гната. Опанувавъ еѣ заволока знову!

Передъ нею вôнъ не крывъ ся зъ своимъ ремесломъ — не мавъ причины. Розповѣвъ ѣй по щирости свою долю и признавъ ся, що е проводиремъ въ шайцѣ пачкарѣвъ, котре трудить ся пачкарствомъ на велики розмѣры. Двайцять чотыри збройныхъ гольтаѣвъ стояло пôдъ его рукою. Товаръ *шварцували* черезъ границю пôдступомъ; а не вдало ся, то силою. Арендарь бувъ зъ ними въ змовѣ и подававъ имъ звѣстки про граничну сторожу. Заболотцѣ впрочôмъ, що не лежали на головнôмъ шляху, а все таки на дорозѣ зъ Бродôвъ до Львова и Тернополя, були для нихъ дуже пригôднымъ мѣсцемъ. Ремесло его вымагало конечно навязаня знаемости зъ тутешными людьми, щобъ на припадокъ небезпеченьства можь було скинути тутки товаръ и скрытись вôдъ погонѣ.

Все те додавало ему въ очахъ Софійки незвычайного блеску. Товаришь зъ дитячихъ лѣтъ, що провадивъ теперь на пôвъ розбишацке, на пôвъ лицарске житє, выросъ въ еи очехъ на богатыря. Славу, якою прикрашуе народна пѣсня память про давныхъ козакôвъ, — чаръ, якимъ сповивають казки имя Довбуша и другихъ опрышкôвъ, сплѣтала теперь улва мрѣями упоєнои, гарнои ковальчуковны въ одинъ вѣнець, прикрашала его променистыми блесками особу молодого пачкаря.

Найгôрше выходивъ на тôмъ Ивась. Его мѣсце въ серце Софійки займивъ теперь Гнатъ. Бѣдный коваль не здогадувавъ ся навѣть своего лиха. Бачивъ, що его наречена охолола для него, що зробила ся горда, байдужна, що вôдповѣдае ему на всѣ пытаня зъ фукомъ и давньымъ легковаженемъ, але не вмѣвъ здати собѣ зъ тои змѣны справы. Очевидячки приступило щось до дѣвчины, але якъ приступило, такъ, думавъ, и вôдступить!

На другу недѣлю, въ тыждень после стрѣчѣ зъ Гнатомъ, Софійка знову стала нудити Ивася, щобъ завѣвъ еѣ на охоту. Выкручувавъ ся молодый коваль, якъ знавъ, але не порадивъ. Мусѣвъ сѣрома пôддати ся своѣй подрузѣ. Вернули познѣйше якъ за першимъ разомъ на велике заклопотанє Матвѣя, що не знавъ, що зъ ними скоилось. Старый зôбравъ ихъ зъ горы, злаявъ, выкартавъ, але и теперь якось имъ то вдалось.

Черезъ тыждень Софійка выбрала ся вже сама до коршмы. Що не нарозпытувавъ ся за нею Ивась — дарма, пôшовъ затурбованый на музику догадуючись, що туды побѣгла. Заставъ еѣ въ танци, въ Гнатовыхъ обôймахъ, и почавъ робити ѣй докоры. Вôдповѣла ему зъ горда, остро, згôрдливымъ легковаженемъ. Хто знае, чи не прийшлобъ було мѣжь ними и до сварки, якъ бы не Гнатъ. Вцитькавши Софійку, вытолкувавъ Ивасеви, що лѣпше зробить, коли позволить своѣй судженой выгуляти ся, поки ще дѣвуе, и помиривъ спритный бувалець сварливыхъ.

Але згода та була тôльки поверхова, бодай зô стороны Софійки, що заховала въ серци жаль до Ивася и не скрывала передъ нимъ свого гнѣву. Зъ того часу мовь чужѣ вôдносили ся до себе зъ холодомъ и ограничувались на те, що необходиме, коли живе ся въ купѣ, пôдъ одною стрѣхою. Ивась, котрого рвало до неи, старавъ ся, правда, проломити ту крыгу, за те она вôдпекувала ся его, нерада, коли до

скои сторожи пограничнои вôзвавъ зъ початку сего мѣсяця начальника громады Опутъ и при стражникахъ сказавъ ему, що дôставъ телеґрафічно наказъ зô своеи коменды, вôдъ 9 лютого сего року нѣкого не перепускати черезъ границю безъ пашпорту. И сказавъ такожь, що всѣхъ селянъ зъ нашого краю, котрî теперь жиють въ Россіи а не мають пашпортôвъ, вышле Россія шупасомъ назадъ до Австріи. И справдѣ, вже 9 лютого чотирехъ еміґрантôвъ зъ Опутъ россійска сторожа погранична завернула и грозила имъ стрѣльбами.

Одержавши такî правдивî вѣсти, президія Намѣстництва сейчасъ зарядила, абы староства, власти духовнî и начальники громадъ розголосили заразъ всѣмъ людямъ, якъ справа мае ся, передовсѣмъ щобы пояснили селянамъ, що правительство россійске жадныхъ ґрунтôвъ еміґрантамъ не буде давати, а навѣть тî, що будуть мати пашпорты, не дôстануть нѣякого ґрунту.

Оттакъ то пропала надѣя всѣхъ тыхъ, що мали охоту до выходу и тымъ, що выйшли вже. Цѣлый рôкъ говорили люде о тôй справѣ, радили, якъ тому лиху запобѣгти; чей теперь уже закôнчить ся та справа, а селяне переконають ся, що коли ихъ розумнѣйшî братя остерѣгали передъ еміґраціею, то робили се таки для ихъ власного добра.

Переглядъ політичный.

Въ понедѣлокъ вôдбуде ся засѣдане Палаты пановъ; на порядку дневнôмъ стоить справа провізорія буджетовои.

Зъ Вѣдня доносять, що срѣбнî короны вже готовî, але будуть пущенî въ курсъ ажь зъ днемъ 1 мая, до котрого то часу мають бути стягненî дотеперѣшнî чверть-ґульдены (25 кр.)

Въ Сербіи кипить теперь на цѣлôй лініи борба выборча. Ліберальне правительство сподѣває ся переперти 100 до 120 своихъ кандидатôвъ до скупштины, позаякъ на 1200 громадъ мае вже бôльше якъ тысячь ліберальну репрезентацію.

Выборы до великого собранія болгарского, котре мае затвердити змѣну конституціѣ болгарскои, будуть розписанî въ першôй половинѣ марта. Въ Софіи дôстали вѣсть, що Драґанъ Цанковъ хоче перепачкувати при помочи Ґаґарінского товариства пароходнои плавбы по Дунаю, вôдозву, завзываючу Болгаръ до усуненя кн. Фердинанда. Вôдозву ту выготовлено въ 100.000 примѣрникахъ.

Дописъ.

Зъ Молодкова коло Надвôрны.

(Про се и те.)

Доки зима тримала ся, то хочь мы добре померзли, а таки не було се конче зле, бо вжежь, щожь бы то була за зима — кажуть люде — якъ бы чоловѣкъ не змерзъ! А теперь нѣ зима, нѣ лѣто, нѣ осѣнь. Люде ще пророкують морозы и снѣгъ! Знаете чому? бо уже треба оборника вывезти на поле, а якъ ще прийде весна, то не буде тôлько часу, хоть оно, правду сказавши, було бы розумнѣйше и корыстнѣйше о много. Кôлькожь то того оборника марно пôде зъ вѣтрами та зô снѣгами!

Та якъ тамъ уже й буде, мы не журимо ся дуже, кобы Богъ давъ здоровля, зимы дуже на боимо ся, бо сего року маемо чимъ топити. При кôнци минувшого року погодила ся громада наша зъ дѣдичами (фірма Reinhold и сп. у Львовѣ) въ справѣ побору дровъ опаловыхъ зъ лѣса. Що за величезне недбальство було въ громадѣ, що черезъ 28 лѣтъ не прийшло нѣкому на гадку заинтабулювати тое право сервітуту! Вôдъ 4 лѣтъ ледво не ледво дало ся громадске начальство до того привести, що справдѣ взяло ся до обезпеченя права того. А и то ажь по переведеныхъ въ лѣтѣ 1892 р. новыхъ выборахъ до рады громадскои. Пôвтора року старе начальство процесувало ся зъ дѣдичами, бо не слухало доброи рады, що лучша соломяна згода, якъ золотый процесъ, — а за той часъ стратила громада якихъ 200 зр. и вже зъ угодженыхъ моргôвъ лѣса, 5 моргôвъ; рахуючи моргъ по 100 зр. покаже ся страта до пôвтора року понадъ 700 зр. Маемо отже 35 моргôвъ лѣса; добре и то, колись давали паны 60, потôмъ 50 грубого лѣса, а нынѣ отъ що!

Зачуваю, що въ Солотвинськôмъ мае бути ще бôльше сервітутôвъ неинтабулюваныхъ, тожь выпадало бы пригадати кому належить, щобы чимъ скорше права свои обезпечили въ мирнôй дорозѣ, щобы колись не було за пôзно жалувати, та щобы дѣти не плакали та и не нарѣкали на недбалыхъ батькôвъ. У насъ вкорѣнило ся тое переконане, що Найяснѣйшій нашъ Монарха не дозволить нѣколи жадной громады скривдити. Певно, що такъ, алежь годѣ, якъ громады не дбають самî о свои права, запропащують ихъ, то якъ же инакше може бути? Хто не дбае, той не мае. Чей же суть законы, треба ихъ знати и стерегти ся на пôдставѣ ихъ вôдъ шкоды и страты.

Отожь кажу, хоть палити, правда, будемо мати чимъ, а клопôтъ таки буде зъ весною новый; зима мине ся, але бѣда не змерзне! Богато людей у насъ и коло насъ добувають бараболю, бо померзла; здорову выбирають, щобы хоть на насѣне було, а що будемо ѣсти? Хлѣба Богъ мае; вже теперь журимо ся. Де хто готовивъ щось и на продажь, а теперь годѣ и думати о тôмъ. Не оденъ не буде мати крейцара, щобы собѣ купити якого послѣду въ мѣстѣ на паску! Декотрî радять не рухати бараболѣ зъ ямъ, ажь на веснѣ, може вôдôйде, бо въ хатѣ занадто на ню тепло. Пôдождемъ здоровî та побачимо.

Нагадавъ я собѣ тои послѣдъ муки, якî люде нашî задля дешевости купують у жидôвъ. Торкъ одна жѣнка зъ Гвозда купила пару ґарцôвъ муки въ Надвôрнôй, та закимъ ще сама для себе зъ неи що злѣпила, зробила замѣшку для курей. Що скажете на тое, всѣ куры погинули! Она занесли до суду тоту муку, та чувъ я, що жида укарали, але мука и куры бабинî пропали. Отъ що то селянинъ нашъ для дешевости купуе! Кобы Вы знали, якій то хлѣбъ въ мѣстѣ продають! Боже сохрани! Пытай селянина, чому таке купуете та ѣсте? А ба, каже, хлѣбъ гôркій, не дасть ся такъ ѣсти, а въ хатѣ челядно, то де бы чоловѣкъ настарчивъ! Нашь селянинъ не перебирае, ѣсть, що попаде, не дбае на здоровле, ѣсть сплѣснѣле, стухле, гôрке... Нѣякî рады не поможуть. Лучше дешеве та не спôрне — (таке, що не хутко минае ся). Наконець Вамъ ще одна новина. Въ понедѣлокъ передъ Стрѣтеніемъ дня 13 с. м. въ Битьковѣ старый, 80-лѣтный кажуть дякъ, пôшовъ дзвонити на вечѣрню и тамъ повѣсивъ ся. Люде кажуть, що вôнъ тому сѣмь лѣтъ щось бувъ троха зъ ума зôйшовъ. Видко, що теперь знову до него приступило и такъ пôшовъ зô свѣта. — *М. С.*

неи зближавъ ся. Тогды заходивъ молодый коваль до своеи комôрки, якъ той песъ, котрого скартають за те, що передъ часомъ ласить ся. Тутъ сѣдавъ на самотѣ и бавивъ ся мрѣями; товарищцѣ не важивъ ся показувати на очи, щобъ не дратувати еи собою ще бôльше.

Згодомъ-перегодомъ покинувъ Гнатъ Заболотцѣ. Пачкарске ремесло звало его куды инде. Але той наглый выѣздъ не споводувавъ зôрваня вôдносинъ мѣжь нимъ и гарною ковальчукôвною. День въ день заходивъ до хаты старого коваля арендарь зъ вѣстею вôдъ него. Впадали до Софійки якîсь пôдозрѣлî люде й вели зъ нею таемнî нарады. Молода ковальчукôвна стала теперь спôльницею пачкарского проводиря.

Разъ вечеромъ вернувъ Ивась зъ кузнѣ и заставъ дверѣ вôдъ своеѣ комôрки вôдчиненî. Занепокоеный влетѣвъ до середины, щобъ пересвѣдчитись, чи не стала ся тутъ яка крадѣжь. Не хибло нѣчого; навпаки цѣла комôрка була завалена якимись пачками.

— Хто тутъ бувъ Софійко? — спытавъ дѣвчины, що порала ся коло печи.

— Нѣхто — вôдповѣла байдужно.

— Якъ-то нѣхто?... А хтожь вываливъ дверѣ до моеѣ комôрки?

— Я!... Такъ минѣ було треба.

— Ты? А то що за пачки лежать тамъ?

— *Шварцъ* — вôдповѣла спокойно.

— *Шварцъ!* — крикнувъ — шварцъ?... Чи ты Софійко, здурѣла!... А зъ вôдкижь ты *шварцъ* взяла?

— А тобѣ що до того?

— Нѣ, Софійко, ты хиба здурѣла! Переховувати товаръ пачкарямъ!... Тажь то грѣхъ! Чула, що панъ-отець въ церквѣ говорили?

— Що минѣ панъ-отець, що минѣ грѣхъ?... Впрочôмъ мôй грѣхъ, не твôй!

— Що ты говоришь, що ты говоришь!... А потôмъ кара и соромъ.... Хиба то не знаешь, що колибъ тутъ знайшли *шварцъ*, тобъ насъ пустили зъ торбами.... Забралибъ все, до нитки.

— А тобѣ що до того?

— Якъ то, що минѣ до того!... Прецѣнь.... прецѣнь минѣ тутъ господаремъ бути.

— Бути господаремъ, але ще не еси нимъ — вôдрубала, дивлячись ему гордо въ очи и посмѣхаючись злобно. — А впрочôмъ, хто тобѣ сказавъ, що я за тебе выйду?

Руки ему опали. Остовпѣвъ на такî слова.

— Слухай Ивасю.... Я тобѣ се давно вже мала сказати, бо навѣрилось минѣ то, що завертаешь до мене очима.... Ты гадаешь, що въ тебе е до мене якесь право и хочешь минѣ розказувати, якъ судженый мужь.... Такъ пиши теперь: пропало!... Ты не для мене, а я не для тебе.... Я люблю Гната-сокола и за него выйду, а не за кого.

— Гната! Злодѣя!... Нѣ, ты хиба здурѣла, Софійко!

— Гнатъ не злодѣй, а пачкарь!... Сокôлъ, що не знае надъ собою пана, не такій якъ ты наймитъ; — вôдрѣзала, змѣривши его зъ горда очима. — А впрочôмъ, хочь бы и злодѣй — такъ що?... Коли минѣ сподобавъ ся.

— Софійко, схаменись.... Дежь тобѣ слюбъ зъ нимъ брати? Дежь твôй батько на таке пристане?

— Якъ може бути слюбъ, то й буде, а якъ нѣ, то й нѣ!... Впрочôмъ знай тое, що я була вже Гнатова, и що за тобою не буду нѣколи.

— Алежь твôй батько, твôй батько!

— Хочешь, пôди и скажи ему, що я тобѣ сказала.... Забий его за те, що тебе выховавъ.... Мене нѣщо вже зъ Гнатомъ не розлучить.... Вôнъ мôй, я его — и такъ вже буде по вѣкъ!

Чорнî дни почались теперь для Ивася. Знавъ, що зъ упрямою дѣвчиною нема рады. Скаже Матвѣеви, такъ що? Софійка правду казала: еѣ не переконае, не повстримае, не охоронить вôдъ погубы, а старого дôбе лишь! Прийдесь ему отже дивити ся на се, що Софійка доказуе, — якъ летить стрôмголовъ у пропасть. Нѣякъ ему еѣ спиняти, бо й щожь порадить? Въ додатку прийдесь ему ще покрывати все, що бачить, передъ Матвѣемъ; прийдесь покрывати своею особою всѣ еѣ псоты. Отъ що, теперь вже и вôнъ спôльникъ злодѣя-Гната и ледащицѣ-Софійки.

А таки — вôнъ таки еѣ любить; охъ, такъ любить, що всю еѣ ганьбу принявъ бы на себе, колибъ его хотѣла. Та що зъ нею вдѣе, зъ шаленою! Йде вже до жнивъ, до Успенія, щожь вôнъ тодѣ Матвѣеви скаже? Якъ ему вытолкуе, чому въ панъ-отця просити слюбу не квапить ся?

Тодѣ все выйде на верхъ. Старый зажурить ся на смерть, а щожь ему тодѣ зъ житя на свѣтѣ безъ Матвѣя, безъ Софійки! Найлѣпше булобь ще вмерти, але смерь не приходить на розказъ. Отъ лихо, тай лихо!

Якійсь часъ роздумувавъ надъ тымъ, чи не забитибъ Гната? Та чи выратуе тымъ робомъ вôдъ погубы Софійку. Хто знае, на що зважилабъ ся тодѣ шалена? А далѣ, колибъ

Новинки.

Львôвъ дня 25 лютого.

— **Справы особисти.** Заступникъ Маршалка краєвого п. Якса-Хамєцъ выѣхавъ вчера по полудни на два днѣ до Вѣдня.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Самборѣ оголошує конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Бережници, Бурчичахъ старыхъ, Быковѣ, Баличахъ, Дублянахъ, Ковеничахъ, Мистковичахъ, Морозовичахъ, Новосичахъ, Озиминѣ, Ортиничахъ, Сприни, Ступници, Сѣдôмъ, Торгановичахъ, Ваневичахъ, Воюгичахъ, Зворѣ, Чукви, Чапляхъ, Волощи та на посады молодшихъ учителѣвъ: въ Бисковичахъ, Стрѣлковичахъ и Сусѣдовичахъ. Подания треба вносити до кôнця марта. — Окружна рада шкôльна въ Старôмъ мѣстѣ розписує конкурсъ на посады учителѣвъ: въ Биличи, Боловнѣ горѣшнôй, Бусовискахъ, Коблѣ старôмъ, Коневѣ, Лябуховôй, Мшанци, Недѣльнôй, Полянѣ, Росохахъ, Стрѣлкахъ, Сушици, Риковôй, Терлѣ, Тершовѣ, Тисовици, Воли Коблянькôй, Вовчи Долѣшнôй и Стрѣльбичахъ та на посаду молодшого учителя въ Старôй Ропѣ. Подания треба вносити до кôнця марта. — Магістратъ мѣста Перемышля розписує конкурсъ на посаду мѣского ветеринаря зъ платнею 800 зр. рôчно, 240 зр. додатку на фіякры и правомъ до 3 додаткôвъ пятилѣтныхъ въ высотѣ 10 прц. дѣйстнои платнѣ. Подавати ся треба до 20 марта.

— **Удержавнене части шляху зелѣзницѣ пôвнôчнои.** Доносять зъ Вѣдня, що межь дирекціею зелѣзниць державныхъ, а дирекціею зелѣзницѣ пôвнôчнои ведуть ся переговоры, щобы удержавнити шляхъ зелѣзничій вôдъ Кракова до Бялои. Якъ доносять, єсть надѣя, що переговоры покôнчать ся успѣшно.

— **Недуга очей въ школѣ.** Зъ Бродôвъ доносять, що трехъ лѣкарѣвъ займає ся тамъ вже два днѣ оглядане мъ недужихъ на очи ученикôвъ. Доси сконстатовано 42 случаѣ запаленя очей и заходить пôдозрѣнє, що то єсть епідемічне запаленє т. зв. єгипетске.

— **Часъ середно-европейскій** заведено въ цѣлôй Нѣмеччинѣ въ наслѣдокъ ухвалы парляменту.

— **Весна чи зима!** Станъ воздуха надъ середною Европою не розложивъ ся ще доси рôвномѣрно, бо коли зъ одныхъ сторôнъ доносять, що тамъ настала вже правдива весна, то зъ другихъ надходять вѣсти про люту зиму. У насъ були вчера и нинѣ досыть острî морозы, а зъ Берлина доносять, що тамъ упавъ дня 22 с. м. такъ великій снѣгъ, и була така заметѣль, що въ мѣстѣ спинивъ ся бувъ майже весь рухъ; лишь зъ найбôльшимъ трудомъ удало ся удержати рухъ трамвайный. Противно єсть у Вѣдни и въ єго околици; тамъ загостила вже весна въ цѣлôй своѣй красѣ. У вѣденьскôмъ лѣсѣ зацвили вже бѣленькî пôдснѣжники и жовтî ключики або божî пальчики. Зъ птиць показали ся вже не лишь дрозды але и шпаки, зяблицѣ та берегульки. По горбахъ и долинахъ до сонця снѣгъ вже зовсѣмъ стопивъ ся, але въ ярахъ и дебрахъ лежить все ще грубою на кôлька метрôвъ верствою. Якъ остра була зима, можна теперь змѣркувати зъ того, що мѣсцями вымерзла на трепетахъ и иншихъ деревахъ омела, галапасна ростина, що росте великими корчиками на тыхъ деревахъ и зеленѣєсь на нихъ середъ зимы, бо може выдержати досыть велику студѣнь; теперь она почервонѣла вôдъ морозôвъ и гине.

— **Огонь.** Зъ Велдѣжа пишуть намъ: Дня 24 с. м. выбухнувъ тутъ о пôвъ до 2 год. въ ночи огонь у господаря Ю. Лохмана и въ однôй хвили обнявъ цѣле господарство. Вôдъ сего огню займили ся ще и погорѣли будынки господаря Федя Чопа. О ратунку не було и бесѣды; господарѣ ледви що могли живцемъ втечи. Згорѣло 5 штукъ рогатои худобы 3 безроги и вôвцѣ. Шкода, въ части убезпечена выносить около 4000 зр. Огонь, здаєсь, бувъ пôдложеный въ пору, коли Лохманъ выбравъ ся въ ночи зъ кôньми на заробокъ. При тôмъ треба ще згадати, що хочь громада Велдѣжь має ажь двѣ сикавки, то все таки они занедбанî и нѣхто не вмѣє ними робити. Громада повинна бы конче постарати ся о якусь вправну сторожу огневу, бо тутъ бувають частî огнѣ и роблять що року немало шкоды.

— **Выбухъ ґазу у фабрицѣ.** Тому тыждень у Варшавѣ при улици Електоральнôй налякавъ страшный гукъ всѣхъ мешканцѣвъ тои улицѣ. Богато людей выбѣгло на улицю, думаючи, що то земля трясе ся, тымъ бôльше, що въ декотрыхъ домахъ повылѣтали вôкна. Ажь по хвили пересвѣдчили ся, що се выбухъ ґазъ въ пивници фабрики Фражета, бо тамъ пукла рура ґазова. Директоръ фабрики Вайхертъ прийшовъ до своеѣ комнаты, положенои надъ пивницею, и запаливъ ґазъ якъ звычайно що рана. Вôдкрутивъ рурку и приложивъ сѣрникъ. Заразъ по тôмъ давъ ся чути страшный гукъ въ пивници. Шибы выпали ся зъ вôконъ, а склепѣнє пивницѣ и пôдлога комнаты запали въ кôлькохъ мѣсцяхъ. Вайхертъ утративъ память лише на хвилю; здогадавъ ся заразъ, що се, выбѣгъ зъ фабрики и крикнувъ о ратунокъ. Тому що въ пивници запалили ся кошѣ до выношеня рôжныхъ матеріялôвъ, то прикликано сторожу огневу. Три вôддѣлы прибѣгли на мѣсце и огонь придушено. Въ выробахъ и матеріялахъ фабричныхъ стратъ нема. Зъ людей лише одного чоловѣка покалѣчили спадаючи шибы, котрî всѣ вылетѣли. Такъ само повыпадали вôкна и въ сусѣдныхъ 14 домахъ. Причина выбуху була така, що въ ночи пукла рура ґазова въ пивници, ґазъ наповнивъ пивницю и вôдтакъ выбухъ вôдъ запаленого сѣрника директора Вайхерта.

— **Землетрясенє на островѣ Занте.** По десяти днихъ спокою настало на Занте вечеромъ дня 22 с. м. знову землетрясенє, але симъ разомъ проявило ся найсильнѣйше коло пригôрка Кієрі и наробило тамъ страшного спустошеня. Недалеко зъ вôдтамъ суть жерела нафты и тамъ теперь трясе ся земля безустанно. Такожь и водою въ мори пôдкидає заєдно въ гору. Часть поставленыхъ баракôвъ завалила ся а межи людьми наставъ великій переполохъ.

— **Подяка.** Пôдписаный Зарядъ школы чує ся обовязаный вложити прилюдно щиру подяку Свѣтлому Выдѣлови Рады повѣтовои у Львовѣ за щедрый даръ, т. є. за передплату 3 часописей, а то: Народнои Часописи", „Niedzieli и „Gospodarza wiejskiego", котрî Свѣтлый Выдѣлъ ласкаво запренумерувавъ для тут. школы. Заразомъ выражає ся щиру подяку панови И. Кречковскому, господареви въ Пѣскôвъ и членови Выдѣлу Рады повѣт. за ласкаве вставленє ся въ тôй справѣ у Выдѣлу. — Зарядъ 2 кл. школы въ Пѣскахъ, дня 23 лютого 1893. *М. Домазаръ,* управитель школы.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Станъ воздуха** за минувшî добы числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 24 до 12 год. въ полудне дня 25 с. м.: середна теплота була — 2·5° Ц., найвысша + 1·0° Ц. (вчера по полудни), найнизша — 4·0° Ц. вчера въ ночи. Барометръ спадає (755). Вѣтеръ буде полуднево всхôдный, мѣрный, теплота пôднесе ся до + 0° Ц., небо буде переважно захмарене; снѣгъ малый, впрочôмъ погôдно.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 24 с. м.; пшеницця 7·75 до 8.—; жито 6·— до 6·25, ячмѣнь 5·— до 5·75; овесъ 5·50 до 5·75, рѣпакъ 11·— до 11·50; горохъ 6·75 до 950; вика 5·— до 5·25; насѣнє льняне 10.75 до 11·25; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 5·50; гречка 6.90 до 7·75; конюшина червона 68·— до 74·—; бѣла 55·— до 80·—; шведска 65·— до 78·—; кминокъ 17·— до 20·—; анижь 37·— до 38·—; кукурудза стара 5·25 до 5·60; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 12·25 до —·—.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Ліберецъ 25 лютого. При вчерашныхъ выборахъ зъ громадъ сѣльскихъ до Рады державнои выбрано нѣмецкого поступовця Анґста 220 голосами на 362 голосуючихъ; соціялістъ Адлеръ дôставъ 103 голосôвъ.

Римъ 25 лютого. Папа перестудивъ ся и занедужавъ; лѣкарѣ наказали єму не выходити зъ комнаты.

Парижъ 25 лютого. Жіль Феррі выбраный 148 голосами на 249 голосуючихъ президентомъ сенату. — Трибуналъ касаційный вôдкинувъ въ справѣ панамскôй вôдкликъ Кароля Лесепса, Фонтаны и Санлероаєра.

єго за кару на смерть засудили, хтожь працювавъ бы тодѣ на Софійку и на Матвѣя? нѣ, непорадна година! Мусить дивити ся, слухати й терпѣти! Мусить затаювати, брехати и обманювати! Мусить дати себе самого добивати поволи, не думаючи про месть, нѣ про оборону! Така вже єго доля!

И такъ нѣ дрôбки не знавъ Матвѣй, що дѣялось. Софійцѣ байдуже, що Ивась вдає ся въ розпуку. Впевнена въ єго мовчанцѣ гнала на стрѣчу своѣй власнôй погубѣ, далѣ и далѣ. Що разъ частѣйше заходивъ до хаты арендарь; що разъ частѣйше заходили и выходили пôдозрѣлî, приносили якîсь товары, то забирали.

Инколи впадавъ Гнатъ, котрому на удержанє шайки все треба було грошей и выдурювавъ у гарнои ковальчукôвны заощадженый грôшь. Часомъ выкрадала ся Софійка въ садъ на розмову зъ милымъ. Люде заразъ зауважали, що до ковалевого обôйстя протоптана стежка и що плôтъ въ однôмъ мѣсци розôбраный.

Ивась працювавъ въ кузни, журивъ ся, розпука єго бралась, однакъ передъ Матвѣємъ нѣ слова не писнувъ, що дѣєсь. Софійка звѣрила ся передъ нимъ, що заваготѣла. Одинокимъ клопотомъ було для него теперь те, якъ закрыти передъ старымъ ковалемъ нещастє. Тожь вôдганявъ вôдъ Матвѣя влѣзливцѣвъ, и чудомъ удавало ся єму захована тайну.

Однои ночи зачувъ молодый ремѣсникъ якîсь голосы на обôйстю. Затрвоженый вхиливъ тихцемъ дверѣ вôдъ своеи комôрки и выйшовъ подивитись. У взаимныхъ обôймахъ розмавляли про свою любовъ. Ивась здеревѣвъ на той видъ, немôчный въ своѣй розпуцѣ и зависти. Хвилю вагавъ ся, чи не вбитибъ хабаля. Недалечко вôдъ него стоявъ понсованый вôзъ; можь було выймити зломану клоницю и однымъ замахомъ розчерепити гôльтаєви лобъ. А що далѣ? Що буде зъ Софійкою? що зъ Матвѣємъ?

Въ тôмъ рыпнули хатнî дверѣ. Старый коваль зачувъ розмову, выйшовъ и ставъ на порозѣ, бажаючи довѣдатись, яка причина тои нôчнои метушнѣ.

— А хто тамъ? — спытавъ старенькій.

— То я — озвавъ ся Ивась, прийшовши до себе.

— Ты, сынку?... А що тамъ такого?

— Псы въ сусѣда брешуть... Я й выйшовъ подивитись, чи, крый Боже, не злодѣѣ.

— А зъ кимъ же ты, сыну, балакавъ? бо я чувъ якîсь голосы!

— Що кажете пане майстеръ? — спытавъ Ивась, не знаючи, що вôдповѣсти.

— Я чувъ, що ты зъ кимось балакавъ... Хто то такій?

— Софійка! — вôдповѣвъ Ивась дивно прибитымъ голосомъ. — Софійка збудила ся тоже и выйшла побачити, що се?

— Добре, дѣточки, добре, що такъ пильнуєте... Але теперь идѣть вже и спѣть, бо шкода ночи... Я не сплю и чую... Колибъ, Боже борони, що выпало, то я васъ поличу.

(Конець буде.)

Розкладъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

(важный вôдъ 1 мая с. р.)

Вôдходять:	Куреръ		Особовый			Мѣшаный
До Кракова	3·07	10·41	5·26	11·01	7·56	—
„ Пôдволочискъ въ Пôдв.	3·10	—	10.02	10·52	—	—
(зъ голов. двор.) . .	2·58	—	9·41	10·26	—	—
„ Черновецъ	6·36	—	9·56	3·22	10·56	—
„ Стрыя	—	—	6·16	10·21	7·41	—
„ Белзця	—	—	9·51	—	—	—
„ Сокаля	—	—	—	—	—	7·36
„ Зымнои Воды . . .	—	—	4·36	—	—	—

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Крехозецкій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.